

ἀπορρεμπελεύω Πελοπν. (Μάν.) κ.ά. ἀπορρεμπελεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ρεμπελεύω.

Γίνομαι ἐντελῶς ἀκατάστατος, ἀτίθασος: Πάει, ἀπορρεμπελέειρε ὁ γιός σου Μάν. Κλείσανε τὰ σχολεῖα κι ἀπορρεμπελέψανε τὰ παιδιὰ ἐνιαχ. Ἦτονε ρέδελο, μὰ οἱ φίλοι ἐπορρεδέλεψα δο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἦκατσεν πάλι μέσ' ὅς τσοὶ ρύμνες κ' ἐπορρεδέλεψε αὐτόθ. Ἀπορρεμπελέμενος εἶσαι πάλι ἐοῦτες τσοὶ μέρες αὐτόθ.

ἀπορρέσ-σω ἀμάρι. πορρέσ-σω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ρέσσω. Πβ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 77.

1) Ἐπὶ ὕδατος, διαπερῶ τι, διέρχομαι διὰ τῶν πόρων τινός: Τὸ νερόν ἐπόρρεξεν τὰ ροῦχα μου ἢ ἐπόρρεξεν ποὺ τὰ ροῦχα μου. 2) Ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος, ἀφίνω νὰ διαπεράσῃ, νὰ διαρρεύσῃ: Τὰ ροῦχα ἐν πορρέσ-σουν ὅσα νερὰ τὸι ἄνε π-πέσουν πάνω τους.

ἀπορρέτσινο τό, Ἀθῆν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ρετσίνα.

Ἦ ἐκ τῶν οἰνοφόρων βυτίων μετὰ τὴν κένωσιν αὐτῶν ἐξαγομένη τρύξ. Συνών. λάσπη.

ἀπορρημάζω σύνηθ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ρημάζω.

Καθιστῶ τι ἐντελῶς ἔρημον, ἄνευ κατοίκων: Ἐφτὰ ὀχτὼ χρόνια ἔμεινε σχεδὸν ἔρημο τὸ νησί... ἔρχονταν μονάχα... κουρσάροι καὶ τὸ ἀπορρημάζαν Ἰδραγούμ. Σαμοθρ. 30. Ἀμτβ. καθίσταμαι ἐντελῶς ἔρημος, ἀπαλλοτριοῦμαι ἐπιμελείας, καλλιεργείας κττ. πολλαχ.: Ἀφησε τ' ἀμπέλι του κι ἀπορρημάξε. Ρημασμένο ἦτανε, μὰ τώρα ἀπορρημάξε Κρήτ.

ἀπορρηχία ἡ, Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀρχ. Ἰων. ρηχίη.

Υποχώρησις τῆς πλημμυρίδος, ἄμπωτις.

ἀπόρριζα ἐπίρρ. Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.) πόρριζα Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ρίζα.

Ἐκ τῆς ρίζης, πόρριζα: Ἐβκαλεν τὴν ἀθαδιὰν πόρριζα (ἀθαδιὰ = ἀμυγδαλῇ) Κύπρ. Ἀπόρριζα ἐχπάγεν Τραπ. Συνών. σύρριζα.

ἀπόρριζο τό, Σάμ. πορρίζιν Κύπρ.—Δλιπέρι. Τζιυπρ. τραοῦδ. 2,74

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ρίζα.

1) Τὸ ἀπὸ τῆς ρίζης παραβλάστημα φυτοῦ, παραφυάς ἐνθ' ἄν.: Ἐφύτρεψα τρία πορρίζια τῆς μηλεῖς τὸ ἐπίας μόνον ἓνα Κύπρ. || Ποίημ.

Εἶντα πορρίζιν, Νικολῇ, θέλεις γιὰ νὰ σοῦ δώσω

πὸ τοῦτα οὐλ-λα τὰ δεντρά πῶχω μέσ' ὅς τὸ τῆπίν μου;

θέλεις μηλεῖς, ρωδατῶνδῆς, πέ μου νὰ ξεορίζωσω

Δλιπέρι. ἐνθ' ἄν. 2) Μεταφ. εὐτελής, μὴ ὑπολογισίμος, ἄχρηστος Σάμ.: Ἰμεῖς εἵμασι ἀπόρριζα;

ἀπορρίζωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπορρίζωνω.

Ἐκρίζωσις. Συνών. ξερρίζωμα.

ἀπορρίζωνω Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπορρίζω.

Ἐκβάλλω, ἀποσπῶ ἐκ τῆς ρίζης, ἐκρίζω ἐνθ' ἄν.: Ἐσυρε τὸι ἀπερρίζωσε τὸ φυτὸ Ὁφ. Ἄνεμο δεντρά ἀπερρίζωσε αὐτόθ. Τῆς κορφῆς μου τὰ μαλλιά ἐπερρίζωθαν Οἶν. || Ἄσμ.

Νὰ σείσω τοὺς χαμάμπελους, ν' ἀπορρίζωσω δέντρα

Κερασ. Συνών. ξερρίζωνω.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ἀπόρριμμα τό, λόγ. κοιν. καὶ δημ. πολλαχ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) πόρριμμα Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Κύπρ. πόρριμμα Εὐβ. (Στρόπον.) π-πόρριμμαν Κύπρ. ἀπόρριμμα Ἦπ. Θεσσ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ. Λεπεν.) ἀπόρριγμα Ἦπ. Μακεδ. (Καστορ.) Πελοπν. (Μάν.) ἀπόρριγμα Ἦπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Πήλ.) Μακεδ. (Βελβ. Βλάστ.) πέρριμμα Πόντ. ἀπόρριμ-μα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀπόρριμμα.

Α) Κυριολ. 1) Πᾶν τὸ ἀπορριπτόμενον ὡς ἄχρηστον κοιν. 2) Κόπρος Κύπρ.: Ἄσμ.

Γιατὶ μὲ τὰ πορρίμματα σ' ἀλείφω τὴ μονιδοῦνα.

3) Τὸ ἐκχυνόμενον σπέρμα ζῶων καὶ ἀνθρώπων Κεφαλλ. Κύπρ.: Ἐπειάχτησαν τὰ πορρίμματα τοῦ γαδάρου π' ἀπ-πήδησεν τῆς γαδάρας Κύπρ. 4) Ἐπὶ ζῶων, τὸ ἐκτρωθὲν ἔμβρυον πολλαχ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.): Τὸ ζῷ ἀπόρριξε κ' ἐκεῖνος ἀποπίσω ἐπῆρε τὸ ἀπόρριμμα Πελοπν. Τσ' ἰφτὰ μῆνις τ' ἀπόρριγμα ζῆ, τσ' οὐχτὼ πιθαίρ' κι αὐτό κ' ἡ μάνα Θεσσ. (Πήλ.) Συνών. ἀπόβαλμα 2. 5) Δέρμα ἐκτρωθέντος ἔμβριου αἰγὸς ἢ προβάτου μεταβαλλόμενον εἰς καπνοσακκούλλαν Στερελλ. (Λεπεν.) 6) Χόρτον φυόμενον μετὰ βροχὴν περὶ τὸ τέλος τοῦ θέρους καὶ μετ' ὀλίγον ξηραίνόμενον Στερελλ. (Λεπεν.): Αὐτὸ εἶναι ἀπόρριμμα κι θὰ ξεραθῇ. 7) Πληθ., τὰ εἰς τοὺς νεονύμφους καταχύσματα Πόντ.

Β) Μετων. 1) Ἀνθρώπος ἐστερημένος πάσης ἀρετῆς, ἀνῆθικος, κακὸς Πελοπν. (Μάν.): Δὲ σὲ εἶδα νὰ πᾶς καὶ μ' ἓνα καλὸνε ἀνθρώπο, ὅλο μὲ τ' ἀπορρίμματα κάνεις παρέα.

2) Μικρόσωμος, δυσειδὴς πολλαχ.: Αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἓνα ἀπόρριμμα Ἦπ. Ἐκαμε κι αὐτεῖνη ἓνα ἀπόρριμμα καὶ τὸ καμαρώνει Λευκ. Νά, ὅς τὰ μάτια σου, ἀπόρριμμα! Πελοπν. (Οἶν.) Βρὲ ἀπόρριμμα! Πελοπν. (Λακων.) Ἀπόρριμμα τ' κιαρατᾶ! Αἰτωλ. Ἀγρε, βρὲ ἀπόρριμμα! Θεσσ. Νὰ χαθῆς, ἀπόρριμμα! Ἀράχ.

ἀπορριμμός ὁ, Κρήτ. (Ἐμπαρ. Κατσιδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπορρίζω.

Ἦ παραμέλησις ἑαυτοῦ, ἢ ἐγκατάλειψις ἑαυτοῦ εἰς τὴν τύχην ἐνθ' ἄν.: Ἐ, καημένε, κ' εἶδα νὰ ὁ ἀπορριμμός σου καὶ τάξε πῶς εἶσαι ἐκατὸ χρόνῳ γέρωσ! (καὶ τάξε πῶς = ὥσάν νὰ) Ἐμπαρ.

ἀπορριξίδι τό, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπορρίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Νεογνὸν ἀσθενὲς ὡς τὸ ἐξ ἐκτρώσεως προελθόν.

ἀπορριξίμαιος ἐπίθ. Θήρ. Κρήτ. Μεγίστ. κ.ά. — Λεξ. Αἰν. ἀπουρριξίμαιος Θεσσ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Αἰν.) Λυκ. (Λιβύσο.) πορριξίμαιος Α.Ρουμेल. Θράκ. (Σωζόπ.) Κύπρ. Ρόδ. Σύμ. πορριξίμαιος Λέσβ. ἀπορριψίμαιος Κύπρ. πορριψίμαιος Κύπρ. ἀπορριχίμαιος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίθ. ριξιμαῖος. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 241.

1) Ὁ οἶονε ἀπερριμμένος, περιφρονημένος ἐνθ' ἄν.: Ἐν εἶμαι ἀπορριψίμαιος Κύπρ. Ὁ γιός σου ὁ πορριψίμαιος αὐτόθ. Ἀπορριχίμαιος ἦτο γ' εὐτὸς πρῶτα, μὰ τώρα ν' καλὸς Ἀπύρανθ. Φτὴν τὴν κόρην πορριξίμαιαν τὴν ἔχετε; Ρόδ. Ἐχουν μας οἱ γονεοὶ μας πορριξίμαιους ὅς ἐοῦτην τὴν ἀχερῶνα Σύμ. || Παροιμ.

Ἀπορριξίμαιὸ καράβι | ὅς ἀγαθὸ λιμνῶνα φτάνει (πολλάκις ὁ περιφρονούμενος ὡς ἀβέλτερος βοηθεῖται ὑπὸ τῆς τύχης καὶ ἐξασφαλίζεται) Θήρ. κ.ά.

Τ' ἀπορριξίμαιὸ καράβι | πάντα πρῶτο ὅς τὸ λιμάνι (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κρήτ. κ.ά. || Ἄσμ.

ΤΟΜ. Β'—71

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ